Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
MACIEJ SZPUNAR
prednesené 8. decembra 2022 [1]

Vec C-583/22 PPU

MV
za účasti:
Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Justičná spolupráca v trestných veciach – Rámcové rozhodnutie 2008/675/SVV – Článok 3 – Odsúdenia v trestnom konaní vo viacerých členských štátoch – Určenie súhrnného trestu – Zahrnutie odsúdenia vyhláseného v inom štáte – Prekročenie maximálneho súhrnného trestu upraveného vnútroštátnym právom“

I. Úvod

1. Prejednávaná vec ponúka Súdnemu dvoru príležitosť po prvýkrát vyložiť článok 3 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2008/675/SVV [2], ktorý sa týka citlivej otázky možného uloženia súhrnného trestu [3] v prípade viaccinného súbehu trestných činov [4] spáchaných vo viacerých členských štátoch.

[1] Jazyk prednesu: francúzština.

[2] Rámcové rozhodnutie Rady z 24. júla 2008 o zohľadňovaní odsúdení v členských štátoch Európskej únie v novom trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 220, 2008, s. 32).

[3] Na účely týchto návrhov rozumiem „uložením súhrnného trestu“ tak uloženie celkového trestu, ktorého výška zodpovedá najprísnejšiemu pôvodnému trestu, ktorý absorbuje najmiernejší trest, ktorý sa v ňom považuje za zahrnutý, ako aj uloženie súhrnného trestu zodpovedajúceho kombinácii trestov do maximálnej výšky.

[4] „Viaccinným súbehom trestných činov“ rozumiem situáciu, v ktorej osoba, ktorá spáchala trestný čin, spácha druhý trestný čin, hoci ešte nebola právoplatne odsúdená za prvý trestný čin.

II. Právny rámec

A. Rámcové rozhodnutie 2008/675

2. Odôvodnenia 1, 5, 7, 8, 9 a 14 rámcového rozhodnutia 2008/675 uvádzajú:

„(1) Európska únia si dala za cieľ udržiavať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Jeho splnenie si vyžaduje, aby sa informácie o odsúdeniach vyhlásených v členských štátoch mohli zohľadňovať aj mimo odsudzujúceho členského štátu, aby sa predišlo spáchaniu nových trestných činov a zároveň aby sa tieto odsúdenia mohli zohľadniť v priebehu nového trestného konania.

…

(5) Mala by sa potvrdiť zásada, že členské štáty by mali odsúdeniu vyhlásenému v inom členskom štáte priznať rovnaké účinky, aké priznávajú odsúdeniu vyhlásenému ich vlastnými súdmi v súlade s vnútroštátnym právom, bez ohľadu na to, či ich vnútroštátne právo tieto účinky považuje za skutkovú otázku alebo za otázku procesného alebo hmotného práva. Cieľom tohto rámcového rozhodnutia však nie je zosúladiť účinky, ktoré rôzne vnútroštátne právne predpisy priznávajú predchádzajúcim odsúdeniam, a povinnosť zohľadňovať predchádzajúce odsúdenia vyhlásené v iných členských štátoch existuje iba v takom rozsahu, v akom sa podľa vnútroštátneho práva zohľadňujú predchádzajúce vnútroštátne odsúdenia.

…

(7) Účinky odsúdenia vyhláseného v inom členskom štáte by mali byť rovnocenné účinkom vnútroštátneho rozhodnutia v predsúdnom konaní, v súdnom konaní a vo vykonávacom konaní.

(8) Ak sú počas trestného konania v členskom štáte dostupné informácie o predchádzajúcom odsúdení v inom členskom štáte, malo by sa čo najviac predchádzať tomu, aby sa s dotknutou osobou zaobchádzalo menej priaznivo, ako keby bolo predchádzajúce odsúdenie vnútroštátnym odsúdením.

(9) Článok 3 ods. 5 by sa mal vykladať okrem iného v súlade s odôvodnením 8 takým spôsobom, podľa ktorého v prípade, že sa vnútroštátny súd v novom trestnom konaní pri zohľadnení predchádzajúceho odsúdenia v inom členskom štáte domnieva, že uloženie určitého stupňa trestu v rámci vnútroštátneho práva by bolo vzhľadom na okolnosti pre páchateľa neprimerane tvrdé, a v prípade, že účel trestu možno dosiahnuť nižšou sadzbou, môže vnútroštátny súd zodpovedajúcim spôsobom znížiť úroveň trestu, pokiaľ by takéto rozhodnutie bolo možné v čisto vnútroštátnych prípadoch.

…

(14) Ovplyvňovanie rozsudku alebo jeho výkonu nastáva okrem iného i v situáciách, v ktorých sa podľa vnútroštátneho práva druhého členského štátu sankcia uložená v predchádzajúcom rozsudku má zohľadňovať alebo začleňovať do inej sankcie, ktorá sa má potom skutočne vykonať, v takom rozsahu, v akom sa prvý rozsudok ešte nevykonal alebo sa jeho výkon nepreniesol do druhého členského štátu.“

3. Článok 1 ods. 1 tohto rámcového rozhodnutia stanovuje:

„Účelom tohto rámcového rozhodnutia je stanoviť podmienky, za ktorých sa v trestnom konaní proti osobe v členskom štáte zohľadňujú predchádzajúce odsúdenia vyhlásené proti tejto osobe za iné skutky v iných členských štátoch.“

4. Podľa článku 2 uvedeného rámcového rozhodnutia „‚odsúdenie' je konečné rozhodnutie trestného súdu, ktorým sa osoba uznáva za vinnú zo spáchania trestného činu“.

5. Článok 3 toho istého rámcového rozhodnutia, nazvaný „Zohľadnenie odsúdenia vyhláseného v inom členskom štáte v novom trestnom konaní“, stanovuje:

„1. Každý členský štát zabezpečí, aby sa v trestnom konaní proti osobe zohľadnili rovnako, ako [v rozsahu, v akom – *neoficiálny preklad*] sa zohľadňujú vnútroštátne odsúdenia, aj predchádzajúce odsúdenia vyhlásené proti tejto osobe za iné skutky v iných členských štátoch, o ktorých získal informácie v súlade s uplatniteľnými nástrojmi vzájomnej právnej pomoci alebo výmeny informácií z registrov trestov, a aby sa im v súlade s vnútroštátnym právom priznali rovnocenné právne účinky ako predchádzajúcim vnútroštátnym odsúdeniam.

2. Odsek 1 sa uplatňuje v predsúdnom konaní, súdnom konaní a vo vykonávacom konaní, najmä pokiaľ ide o uplatniteľné procesné pravidlá vrátane pravidiel uplatniteľných na predbežnú väzbu, kvalifikáciu trestného činu, druh a výšku trestu, ako aj pravidiel, ktorými sa riadi výkon rozhodnutia.

3. Zohľadnenie predchádzajúcich odsúdení vyhlásených v iných členských štátoch podľa odseku 1 nesmie ovplyvňovať predchádzajúce odsúdenia členského štátu, ktorý vedie nové konania, alebo jeho rozhodnutia o ich vykonaní ani ich rušiť alebo revidovať.

…

5. Ak sa trestný čin, na ktorý sa vzťahuje nové konanie, spáchal pred vyhlásením alebo úplným vykonaním predchádzajúceho odsúdenia, odseky 1 a 2 neznamenajú, že členské štáty sú povinné uplatňovať svoje vnútroštátne pravidlá ukladania trestov, ak by uplatňovanie týchto pravidiel na zahraničné odsúdenia obmedzovalo sudcu pri ukladaní trestu v novom konaní.

Členské štáty však zabezpečia, aby ich súdy mohli v takýchto prípadoch napriek tomu [iným spôsobom – *neoficiálny preklad*] zohľadňovať predchádzajúce odsúdenia vyhlásené v iných členských štátoch.“

B. Nemecké právo

6. Ustanovenia upravujúce uloženie súhrnného trestu sa nachádzajú v § 53 až 55 Strafgesetzbuch (nemecký Trestný zákon, ďalej len „StGB“).

7. Ustanovenie § 53 ods. 1 StGB, ktorý sa týka viacčinného súbehu trestných činov, stanovuje:

„Ak sa osoba dopustila viacerých trestných činov, za ktoré je súdená súčasne, a má jej byť uložených viacero trestov odňatia slobody alebo viacero pokút, uloží sa jej súhrnný trest.“

8. Ustanovenie § 54 StGB, ktorý sa vzťahuje na uloženie súhrnného trestu, vo svojich odsekoch 1 a 2 stanovuje:

„1. Ak je jedným z individuálnych trestov trest odňatia slobody na doživotie, uloží sa súhrnný trest odňatia slobody na doživotie. Vo všetkých ostatných prípadoch sa súhrnný trest vytvorí zvýšením najvyššieho uloženého trestu a v prípade trestov rôznych druhov zvýšením trestu, ktorý je podľa jeho druhu najprísnejší. Osoba páchateľa a jednotlivé trestné činy sa pritom posudzujú spoločne.

2. Súhrnný trest nesmie dosiahnuť súčet jednotlivých trestov. V prípade súčasného uloženia viacerých časovo obmedzených trestov odňatia slobody nesmie presiahnuť pätnásť rokov a v prípade peňažného trestu sedemsto dvadsať denných peňažných trestov.“

9. Ustanovenie § 55 ods. 1 StGB, ktorý sa týka dodatočného uloženia súhrnného trestu, stanovuje:

„Ustanovenia §53 a 54 sa uplatnia aj v tom prípade, ak je osoba právoplatne odsúdená skôr, ako voči nej dôjde k výkonu trestu, ktorý jej bol uložený, alebo sa tento trest premlčí alebo jej bude odpustený, odsúdená za ďalší trestný čin, ktorý spáchala pred predchádzajúcim odsúdením. Za predchádzajúce odsúdenie sa považuje rozsudok vyhlásený v predchádzajúcom konaní, v ktorom mohli byť naposledy preskúmané skutkové zistenia.“

III. Spor vo veci samej, prejudiciálne otázky a konanie na Súdnom dvore

10. Navrhovateľ vo veci samej je francúzskym štátnym príslušníkom.

11. V období od augusta 2002 do septembra 2003 spáchal navrhovateľ vo veci samej vo Francúzsku rôzne trestné činy. Dňa 10. októbra 2003 uniesol študentku v univerzitnom areáli v Nemecku a znásilnil ju.

12. Dňa 20. októbra 2003 bol navrhovateľ vo veci samej zatknutý v Holandsku na základe zatykača vydaného francúzskymi orgánmi a počas takmer siedmich mesiacov bol vo vydávacej väzbe, potom bol 17. mája 2004 odovzdaný do Francúzska, kde bol obmedzený na slobode.

13. Dňa 30. septembra 2004 Tribunal de grande instance de Guéret (Vyšší súd Gueret, Francúzsko) odsúdil navrhovateľa vo veci samej na trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov.

14. Dňa 29. februára 2008 Cour d’assises du Loir-et-Cher à Blois (Všeobecný trestný súd pre Loir-et-Cher zasadajúci v Blois, Francúzsko) uložil obžalovanému trest odňatia slobody v trvaní 15 rokov. Tento trest absorboval aj neskoršie odsúdenia, a to odsúdenie na trest odňatia slobody v trvaní šiestich rokov, ktoré vyhlásil 16. mája 2008 Cour d’assises de Loire-Atlantique à Nantes (Všeobecný trestný súd pre Loire-Atlantique zasadajúci v Nantes, Francúzsko), a odsúdenie na trest odňatia slobody v trvaní jedného roka a šiestich mesiacov, ktoré vyhlásil 23. apríla 2012 Cour d’appel de Grenoble (Odvolací súd Grenoble, Francúzsko).

15. Dňa 24. januára 2013 Cour d’assises du Maine-et-Loire à Angers (Všeobecný trestný súd pre Maine-et-Loire zasadajúci v Angers, Francúzsko) odsúdil navrhovateľa vo veci samej na nový trest odňatia slobody v trvaní siedmich rokov.

16. Všetkých týchto päť odsúdení sa týkalo skutkov, ktoré spáchal navrhovateľ vo veci samej v období od septembra 2002 do septembra 2003. Tresty odňatia slobody boli vykonané v rozsahu 17 rokov a deväť mesiacov, a tak navrhovateľ vo veci samej zostal vo Francúzsku obmedzený na slobode bez prerušenia až do 23. júla 2021, kedy bol odovzdaný nemeckým orgánom.

17. Od tohto dátumu je navrhovateľ vo veci samej vo vyšetrovacej väzbe v Nemecku na základe zatykača, ktorý vydal Amtsgericht Freiburg im Breisgau (Okresný súd Freiburg im Breisgau, Nemecko).

18. Dňa 21. februára 2022 Landgericht Freiburg im Breisgau (Krajinský súd Freiburg im Breisgau, Nemecko) odsúdil navrhovateľa vo veci samej za skutky spáchané 10. októbra 2003 v Nemecku a uložil mu trest odňatia slobody v trvaní šiestich rokov za obzvlášť závažné znásilnenie. Tento súd sa domnieval, že trestom skutočne primeraným spáchaným skutkom bol trest odňatia slobody v trvaní siedmich rokov. Keďže však nemohol dodatočne uložiť súhrnný trest zahŕňajúci päť trestov uložených francúzskymi súdmi, na zmiernenie znížil uvedený trest o jeden rok.

19. Navrhovateľ vo veci samej podal proti tomuto rozsudku opravný prostriedok „Revision“ na Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko).

20. V prvom rade vnútroštátny súd zdôrazňuje, že možnosť uložiť navrhovateľovi vo veci samej trest odňatia slobody za trestný čin obzvlášť závažného znásilnenia, ktorý je predmetom konania vo veci samej, závisí od výkladu zásady asimilácie odsúdení v trestnom konaní vyhlásených v iných členských štátoch, ktorá je vykonaná v článku 3 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2008/675 vykladaného spoločne s jeho článkom 3 ods. 5 prvým pododsekom.

21. Vnútroštátny súd spresňuje, že ak by sa odsúdenia vyhlásené francúzskymi súdmi posudzovali rovnako ako nemecké odsúdenia, bolo by potrebné podľa § 55 ods. 1 StGB dodatočne uložiť súhrnný trest zahŕňajúci tresty uložené týmito francúzskymi súdmi a trest uložený za obzvlášť závažné znásilnenie v konaní vo veci samej, keďže toto znásilnenie bolo spáchané pred vyhlásením odsúdení vo Francúzsku.

22. V tomto prípade by bolo treba zohľadniť aj hornú hranicu pätnástich rokov odňatia slobody upravenú v § 54 ods. 2 druhej vete StGB. Vnútroštátny súd uvádza, že táto horná hranica bola dosiahnutá už pri odsúdení na pätnásťročný trest odňatia slobody, ktorý 29. februára 2008 uložil Cour d’assises du Loir-et-Cher à Blois (Všeobecný trestný súd pre Loir-et-Cher zasadajúci v Blois). Zdôrazňuje, že hoci by navrhovateľovi vo veci samej bolo možné uložiť individuálny trest za znásilnenie, ktoré je predmetom konania vo veci samej, v prípade uloženia súhrnného trestu by súhrnný trest v dôsledku uvedenej hornej hranice napriek tomu zostal pätnásťročným trestom odňatia slobody a už by proti navrhovateľovi vo veci samej nebolo možné vykonať žiadny trest.

23. Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že podľa jeho ustálenej judikatúry uloženie súhrnného trestu zahŕňajúceho zahraničné tresty ako také nie je možné z dôvodov vyplývajúcich z medzinárodného práva verejného, pretože by zasahovalo do právoplatnosti zahraničného odsúdenia a do suverenity cudzieho štátu.

24. Vzhľadom na túto nemožnosť článok 3 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2008/675 ukladá členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby sa v novom trestnom konaní proti osobe zohľadnili v rovnakom rozsahu, v akom sa podľa vnútroštátneho práva zohľadňujú predchádzajúce

vnútroštátne odsúdenia, aj predchádzajúce odsúdenia vyhlásené proti tejto osobe za iné skutky v iných členských štátoch. Cieľom je zabrániť tomu, aby sa s dotknutou osobou zaobchádzalo menej priaznivo, ako keby bolo dotknuté predchádzajúce odsúdenie vnútroštátnym odsúdením.

25. Vnútroštátny súd sa však pýta na pôsobnosť článku 3 ods. 5 prvého pododseku rámcového rozhodnutia 2008/675, podľa ktorého v prípade, ak sa trestný čin, na ktorý sa vzťahuje nové konanie, spáchal pred vyhlásením alebo úplným vykonaním predchádzajúceho odsúdenia, členské štáty nie sú povinné uplatňovať svoje vnútroštátne pravidlá ukladania trestov, ak by uplatňovanie týchto pravidiel na zahraničné odsúdenia obmedzovalo sudcu pri ukladaní trestu v novom konaní.

26. Podľa vnútroštátneho súdu tak trest za skutky, ktoré sú predmetom konania vo veci samej, možno uložiť iba vtedy, ak by sa článok 3 ods. 5 prvý pododsek rámcového rozhodnutia 2008/675 mal vykladať v tom zmysle, že zásada rovnosti formulovaná v článku 3 ods. 1 tohto rámcového rozhodnutia sa neuplatňuje vtedy, ak by pripočítanie trestu uloženého v inom členskom štáte malo za následok prekročenie hornej hranice pätnástich rokov odňatia slobody stanovenej v § 54 ods. 2 druhej vete StGB. Takýto výklad by bol však v rozpore so zásadou rovnosti zaobchádzania s odsúdeniami vyhlásenými v iných členských štátoch, pretože by v prípade týchto trestov povoľoval prekročenie tejto hornej hranice.

27. V druhom rade v prípade, ak sa má článok 3 ods. 5 prvý pododsek rámcového rozhodnutia 2008/675 skutočne vykladať v tom zmysle, že zásada rovnosti formulovaná v článku 3 ods. 1 tohto rámcového rozhodnutia sa neuplatňuje za okolností konania vo veci samej, vnútroštátny súd sa pýta na výklad článku 3 ods. 5 druhého pododseku uvedeného rámcového rozhodnutia.

28. Tento súd sa konkrétnejšie pýta, či sa zohľadnenie trestu uloženého v inom členskom štáte, upravené na základe tohto ustanovenia, musí urobiť tak, aby nevýhoda vyplývajúca z nemožnosti dodatočne uložiť súhrnný trest bola konkrétne preukázaná a odôvodnená pri výmere trestu ukladaného za trestný čin spáchaný na vnútroštátnom území.

29. Vnútroštátny súd uvádza, že podľa jeho vlastnej judikatúry k tejto problematike je nevýhoda vyplývajúca z nemožnosti dodatočne uložiť súhrnný trest zahŕňajúci odsúdenia vyhlásené v inom členskom štáte, bežne zohľadňovaná pri výmere trestu v podobe nevyčísleného zníženia na zmiernenie, ktoré je ponechané na úvahu súdu rozhodujúceho vo veci samej.

30. Tento súd sa však domnieva, že iba jasne odôvodnené a vyčíslené zmiernenie nevýhody je v súlade s pravidlami obsiahnutými v článku 3 ods. 1 a 5 rámcového rozhodnutia 2008/675.

31. Podľa tohto rámcového rozhodnutia sa spôsob, akým sa zohľadňujú predchádzajúce odsúdenia vyhlásené v inom členskom štáte, musí čo najviac približovať spôsobu, akým sa zohľadňujú predchádzajúce vnútroštátne odsúdenia. Vnútroštátny súd sa však domnieva, že pre čo možno najväčšie priblíženie sa uloženiu súhrnného trestu, tak, ako je upravené v § 53 až 55 StGB, ktoré vyžaduje vyčíslený odhad, je nevyhnutné konkrétne preukázať nevýhodu vyplývajúcu z nemožnosti uložiť súhrnný trest a odpočítať ju od nového (súhrnného) trestu, ktorý sa má uložiť.

32. Tento súd dodáva, že odôvodnené a vyčíslené zmiernenie nevýhody je nevyhnutné nielen z dôvodov transparentnosti, ale aj preto, aby umožnilo súdu rozhodujúcemu o opravnom prostriedku „Revision“ preskúmať výmer trestu. Samotné zohľadnenie nevyčísleného zníženia na zmiernenie vyjadrujúce jednoduchý postoj v prospech obžalovaného pri výmere trestu nezodpovedá tejto požiadavke.

33. Vnútroštátny súd ešte spresňuje, že spôsob, akým súd rozhodujúci vo veci samej konkrétne zmierni nevýhodu, patrí do jeho voľnej úvahy. Tento súd môže pri výmere nového trestu priamo zohľadniť nemožnosť uloženia súhrnného trestu zahŕňajúceho predchádzajúci trest, a to tak, že vyčísli časť, ktorá sa má odpočítať alebo zvážiť, napríklad „teoretické uloženie súhrnného trestu“ zahŕňajúceho zahraničný trest, a znížiť nový trest v rozsahu zahraničného trestu. Jedinými požiadavkami v tomto kontexte sú, aby zmiernenie bolo primerané a aby bolo zrozumiteľne a vyčíslene odôvodnené rovnako ako pri uložení súhrnného trestu podľa § 54 a 55 StGB.

34. Pokiaľ ide o konanie vo veci samej, vnútroštátny súd uvádza, že Landgericht Freiburg im Breisgau (Krajinský súd Freiburg im Breisgau) vymeral vo svojom rozsudku trest bez zohľadnenia toho, že trest odňatia slobody v trvaní šiestich rokov viedol k prekročeniu hornej hranice pätnástich rokov odňatia slobody upravenej v § 54 ods. 2 druhej vete StGB. Navyše tento súd neodkázal na konkrétne kritérium, ktorým sa riadil pri spôsobe, akým zohľadnil odsúdenia vyhlásené v inom členskom štáte v súlade s článkom 3 ods. 5 druhým pododsekom rámcového rozhodnutia 2008/675.

35. Za týchto okolností Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Možno s ohľadom na požiadavku rovnosti zaobchádzania stanovenú v článku 3 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2008/675 a s prihliadnutím na článok 3 ods. 5 tohto rámcového rozhodnutia v prípade uloženia súhrnného trestu zahŕňajúceho odsúdenia v Nemecku a odsúdenia v iných štátoch EÚ rozhodnúť o uložení trestu za vnútroštátny trestný čin aj vtedy, ak by fiktívne zahrnutie trestu uloženého v inom členskom štáte EÚ malo za následok prekročenie hornej hranice pripustenej v nemeckom práve pre časovo obmedzené tresty odňatia slobody?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku:

Má sa v súlade s článkom 3 ods. 5 druhou vetou rámcového rozhodnutia 2008/675 zohľadniť trest uložený v inom členskom štáte takým spôsobom, že sa pri výmere trestu ukladaného za vnútroštátny trestný čin v súlade so zásadami ukladania súhrnných trestov podľa nemeckého práva konkrétne preukáže a odôvodní nevýhoda vyplývajúca z nemožnosti dodatočného uloženia súhrnného trestu?“

36. Druhá komora Súdneho dvora rozhodla 27. septembra 2022 prejednať túto vec v naliehavom prejudiciálnom konaní podľa článku 107 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

37. Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof (generálny spolkový prokurátor pôsobiaci pri Spolkovom súdnom dvore, Nemecko) a Európska komisia podali písomné pripomienky.

38. Títo účastníci konania, ako aj navrhovateľ vo veci samej sa zúčastnili na pojednávaní, ktoré sa konalo 14. novembra 2022.

IV. Analýza

A. O prvej prejudiciálnej otázke

39. Vnútroštátny súd sa svojou prvou prejudiciálnou otázkou v podstate pýta, či sa článok 3 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2008/675 má vykladať v tom zmysle, že členský štát je v trestnom konaní začatom proti osobe povinný uplatniť svoje vnútroštátne pravidlá ukladania súhrnného trestu tým, že zohľadní predchádzajúce odsúdenia vyhlásené v inom členskom štáte proti tejto osobe za iné skutky spáchané skôr v prípade, keď trestný čin, na ktorý sa vzťahuje nové konanie, bol spáchaný pred vyhlásením týchto predchádzajúcich odsúdení, pokiaľ má uplatnenie týchto vnútroštátnych pravidiel za následok, že v novom konaní nebude možné uložiť alebo aspoň vykonať žiadny trest. [5]

40. Predovšetkým spresňujem, ako to uvádza generálny spolkový prokurátor pôsobiaci pri Spolkovom súdnom dvore a ako to vyplýva z rozhodnutia vnútroštátneho súdu, že uloženie súhrnného trestu zahŕňajúceho trest uložený v cudzine nie je v nemeckom práve prípustné z dôvodov vyplývajúcich z medzinárodného práva verejného. Judikatúra Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) však zabezpečuje, aby obvinený nebol touto skutočnosťou znevýhodnený, a to zavedením mechanizmu na „zmiernenie tvrdosti“, ktorý umožňuje súdu rozhodujúcemu vo veci samej zohľadniť pri výmere trestu v novom konaní predchádzajúce odsúdenie tak, ako by to urobil v prípade, ak by bolo možné uloženie súhrnného trestu v doslovnom slova zmysle.

41. Treba tiež zdôrazniť, že podľa spresnení, ktoré poskytol generálny spolkový prokurátor pôsobiaci pri Spolkovom súdnom dvore, z judikatúry Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) vyplýva, že pri použití tohto mechanizmu na zmiernenie tvrdosti sa má v zásade uplatňovať horná hranica pätnástich rokov upravená v nemeckom práve pre súhrnné tresty odňatia slobody.

42. Po týchto spresneniach začnem svoju analýzu niekoľkými úvodnými poznámkami k predmetu rámcového rozhodnutia 2008/675 a jeho vplyvu na otázku uloženia súhrnného trestu zahŕňajúceho tresty uložené vo viacerých členských štátoch a následne preskúmam článok 3 ods. 5 tohto rámcového rozhodnutia, ktorý je v centre prvej prejudiciálnej otázky.

1. O predmete rámcového rozhodnutia 2008/675 a problematike ukladania súhrnného trestu

43. Rámcové rozhodnutie 2008/675 stanovuje pre členské štáty minimálnu povinnosť zohľadňovať odsúdenia vyhlásené v iných členských štátoch. [6] Túto povinnosť si možno ľahko predstaviť v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti vytvorenom Úniou, v ktorom nemožno pripustiť rozdielne zaobchádzanie pri chápaní trestnej minulosti osoby v závislosti od toho, v ktorom členskom štáte bol spáchaný trestný čin.

[5] Zdôrazňujem, že z rozhodnutia vnútroštátneho súdu jasne nevyplýva, či vnútroštátne pravidlá uvádzané vnútroštátnym súdom bránia tomu, aby bol uložený trest za skutky, ktoré sú predmetom trestného konania na tomto súde, alebo či trest možno uložiť, ale nemožno ho vykonať. Vnútroštátny súd totiž tvrdí buď to, že trest možno uložiť iba vtedy, ak Súdny dvor prijme určitý výklad článku 3 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2008/675, alebo to, že trest možno síce uložiť, ale nemožno ho vykonať. Ako však preukážem, myslím si, že článok 3 ods. 1 a 5 tohto rámcového rozhodnutia sa má vykladať v oboch prípadoch rovnako, a tak odpoveď poskytnutá Súdnym dvorom na prejudiciálnu otázku sa nemôže zmeniť, ak by sa preukázalo, že vnútroštátne pravidlá bránia nielen vykonaniu trestu uloženého v novom trestnom konaní, ale aj samotnému uloženiu takého trestu.

[6] Odôvodnenie 3 rámcového rozhodnutia 2008/675.

44. Na tento účel článok 3 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2008/675 vykladaný s prihliadnutím na jeho odôvodnenie 5 ukladá členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby sa v novom trestnom konaní začatom v členskom štáte proti tej istej osobe a za iné skutky predchádzajúce odsúdenia vyhlásené v inom členskom štáte po prvé zohľadnili v rovnakom rozsahu, v akom sa podľa vnútroštátneho práva zohľadňujú predchádzajúce vnútroštátne odsúdenia, a po druhé, aby sa im priznali rovnocenné účinky, ako sa v súlade s týmto právom priznávajú predchádzajúcim vnútroštátnym odsúdeniam, bez ohľadu na to, či ide o faktické účinky alebo účinky vyplývajúce z procesného alebo hmotného práva.[7] Toto rámcové rozhodnutie tým stanovuje zásadu rovnosti zaobchádzania bez ohľadu na to, či odsúdenia boli vyhlásené v jedinom členskom štáte alebo vo viacerých členských štátoch.

45. Ide tak o to, aby bolo možné zohľadniť v členskom štáte trestnú minulosť jednotlivca nielen vtedy, ako to zdôrazňuje Komisia, keď to môže byť v jeho neprospech, čím mám na mysli najmä prípad recidívy, ale aj vtedy, keď takéto zohľadnenie môže byť v jeho prospech, predovšetkým v prípade viacčinného súbehu trestných činov, ktorý môže viesť k tomu, že je uložený súhrnný trest zahŕňajúci tresty zodpovedajúce každému z trestných činov.

46. Uloženie súhrnného trestu je totiž mechanizmom, ktorý umožňuje zmierniť prísnosť trestu tým, že zabráni jednoduchej kumulácii trestov zodpovedajúcich trestným činom spáchaným v súbehu. Čisto matematická kumulácia by mohla mať nielen účinky odporujúce zásade proporcionality, ale navyše by bola v rozpore s jednou z hlavných funkcií trestu, ako to zdôrazňuje generálny advokát Richard de la Tour[8]. Trest totiž nemôže mať iba funkciu odplaty, ale musí tiež zabrániť páchaniu trestných činov a podporovať opätované začlenenie odsúdených do spoločnosti. V situácii viacčinného súbehu trestných činov však nedošlo k upozorneniu, ktoré predstavuje prvé odsúdenie a ktoré napomáha tomu, aby sa páchateľ trestného činu stal uvedomelým, a uložený trest možno podľa toho upraviť.[9]

47. Zohľadnenie predchádzajúcich odsúdení súdom umožňuje teda postihnúť najmä tieto situácie a podľa ustanovení jeho vnútroštátneho práva uložiť súhrnný trest zahŕňajúci tresty ukladané za trestné činy spáchané v súbehu. Rámcové rozhodnutie 2008/675 pripúšťa použitie takýchto mechanizmov v cezhraničných situáciách viacčinného súbehu trestných činov. Súdny dvor tak rozhodol, že toto rámcové rozhodnutie sa uplatňuje na vnútroštátne konanie, v ktorom sa má na účely jeho výkonu uložiť celkový trest odňatia slobody s ohľadom na trest ukladaný osobe vnútroštátnym súdom, ako aj trest uložený v rámci prechádzajúceho odsúdenia vyhláseného súdom iného členského štátu proti tej istej osobe za iné skutky.[10]

48. Povinnosť zohľadniť predchádzajúce odsúdenia však môže v prípade, keď boli tieto odsúdenia vyhlásené v cudzine, spôsobovať ťažkosti, a tak rámcové rozhodnutie 2008/675 vo svojom článku 3 ods. 3 spresňuje rozsah tejto povinnosti.

7 Rozsudok z 21. septembra 2017, Beškov (C-171/16, EU:C:2017:710, body 25 a 26).

8 Návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Richard de la Tour vo veci AV (Rozsudok ukladajúci súhrnný trest) (C-221/19, EU:C:2020:815, bod 35).

9 Návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Bot vo veci Beškov (C-171/16, EU:C:2017:386, bod 43).

10 Rozsudky z 21. septembra 2017, Beškov (C-171/16, EU:C:2017:710, bod 29), a z 15. apríla 2021, AV (Rozsudok ukladajúci súhrnný trest) (C-221/19, EU:C:2021:278, bod 52).

49. V súlade s článkom 3 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2008/675 tak zohľadnenie predchádzajúcich odsúdení vyhlásených v inom členskom štáte v novom trestnom konaní nemôže mať za následok ani ovplyvnenie týchto predchádzajúcich odsúdení alebo akéhokoľvek rozhodnutia týkajúceho sa ich výkonu v členskom štáte, ktorý vedie nové trestné konanie, ani zrušenie alebo revidovanie uvedených odsúdení, ktoré treba zohľadniť tak, ako boli vyhlásené. [11]

50. Takéto spresnenie je prirodzene relevantné v situáciách viaccinného súbehu trestných činov, ktoré môžu viesť k uloženiu súhrnného trestu v členskom štáte. Odôvodnenie 14 rámcového rozhodnutia 2008/675 s tým napokon výslovne počíta, pretože uvádza, že článok 3 ods. 3 tohto rámcového rozhodnutia sa týka situácií, v ktorých trest uložený v skoršom rozhodnutí, ktorý ešte nebol vykonaný, musí byť zohľadnený alebo začlenený do iného trestu, ktorý potom musí byť skutočne vykonaný. V takomto prípade by totiž uloženie súhrnného trestu v členskom štáte súdu, ktorý ho ukladá, nevyhnutne ovplyvnilo výkon predchádzajúceho trestu uloženého súdom iného členského štátu.

51. Článok 3 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2008/675 sa však neobmedzuje iba na otázku uloženia súhrnného trestu. Zohľadnenie predchádzajúcich zahraničných odsúdení vnútroštátnym súdom totiž môže ovplyvňovať tieto predchádzajúce odsúdenia v iných situáciách, napríklad zrušením odkladu trestu uloženého predchádzajúcim rozhodnutím a jeho premenou na nepodmienečný trest odňatia slobody. [12]

52. Ide tak o ochranu právoplatnosti rozhodnutí vydaných v iných členských štátoch, a tak zohľadnenie predchádzajúcich odsúdení nemôže viesť k zásahu vnútroštátneho súdu do predchádzajúceho rozsudku vydaného v inom členskom štáte. Článok 3 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2008/675 tým zavádza všeobecné obmedzenie povinnosti zohľadniť predchádzajúce odsúdenia vyhlásené v inom členskom štáte.

53. Okrem tohto obmedzenia rámcové rozhodnutie 2008/675 stanovuje aj to, že podľa jeho článku 3 ods. 5 v prípade, ak sa trestný čin, na ktorý sa vzťahuje nové konanie, spáchal pred vyhlásením alebo úplným vykonaním predchádzajúceho odsúdenia, odseky 1 a 2 tohto článku 3 neznamenajú, že členské štáty sú povinné uplatňovať svoje vnútroštátne pravidlá ukladania trestov, ak by uplatňovanie týchto pravidiel na zahraničné odsúdenia obmedzovalo sudcu pri ukladaní trestu v novom konaní.

2. O článku 3 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2008/675

54. Článok 3 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2008/675 upravuje výnimku z článku 3 ods. 1 tohto rámcového rozhodnutia.

55. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jasne vyplýva, že v situácii, ktorej sa týka, členské štáty nie sú povinné podľa článku 3 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2008/675 uplatňovať svoje vnútroštátne pravidlá ukladania trestov. Inak povedané, zásada rovnosti zaobchádzania upravená v článku 3 ods. 1 tohto rámcového rozhodnutia sa nemusí uplatňovať v situácii, keď uplatnenie vnútroštátnych pravidiel ukladania trestov na odsúdenia vyhlásené v inom členskom štáte obmedzuje sudcu pri ukladaní trestu v novom konaní.

[11] Rozsudky z 21. septembra 2017, Beškov (C-171/16, EU:C:2017:710, body 37 a 44), a z 15. apríla 2021, AV (Rozsudok ukladajúci súhrnný trest) (C-221/19, EU:C:2021:278, bod 53).

[12] Rozsudok z 21. septembra 2017, Beškov (C-171/16, EU:C:2017:710, bod 46).

56. Na rozdiel od toho, čo tvrdila Komisia na pojednávaní, je teda článok 3 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2008/675 určený členským štátom a ponecháva im určitú voľnú úvahu pri tom, či upravia alebo neupravia výnimku zo zásady rovnosti zaobchádzania stanovenej v odseku 1 tohto článku 3, a pre prípad, keď sa rozhodnú zaviesť takúto výnimku stanovuje, že tieto štáty zabezpečia, aby súdy mohli napriek tomu iným spôsobom zohľadňovať zahraničné odsúdenia.

57. Zdôrazňujem, že toto ustanovenie sa má uplatňovať iba v situácii, keď trestný čin, na ktorý sa vzťahuje nové konanie, bol spáchaný pred vyhlásením alebo úplným vykonaním predchádzajúceho odsúdenia.

58. Táto podmienka je v tomto prípade splnená, keďže znásilnenie, o ktoré ide vo veci samej, bolo spáchané pred vyhlásením francúzskych odsúdení. Z toho možno vyvodiť, ako to tvrdí generálny spolkový prokurátor pôsobiaci pri Spolkovom súdnom dvore a Komisia, že článok 3 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2008/675 by sa mal uplatniť v tomto prípade a umožniť vnútroštátnemu súdu, aby neuplatnil hornú hranicu pätnástich rokov upravenú v nemeckom práve pre časovo obmedzené súhrnné tresty odňatia slobody, pokiaľ by takéto pravidlo bránilo nemeckému súdu, aby uložil navrhovateľovi vo veci samej vykonateľný trest.

59. Takýto výklad ma však nepresvedčil, a to z dôvodov, ktoré vysvetlím nižšie.

a) Prebratie článku 3 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2008/675 do vnútroštátneho práva a neexistencia priameho účinku tohto ustanovenia

60. Vzhľadom na judikatúru Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) uvedenú v bodoch 40 a 41 vyššie sa nemecký zákonodarca domnieval, že nebolo potrebné prijať dodatočné ustanovenia na prebratie rámcového rozhodnutia 2008/675, keďže mechanizmus na zmiernenie tvrdosti v prípade zahraničných odsúdení vykladaný v súlade s mechanizmom článku 3 tohto rámcového rozhodnutia umožňuje zabezpečiť, aby osoba obvinená v trestnom konaní v Nemecku nebola z dôvodu odsúdenia v cudzom štáte znevýhodnená v porovnaní s osobou, ktorá bola viackrát odsúdená iba v tomto členskom štáte. [13]

61. Podľa ustálenej judikatúry však v prípade, keď má rámcové rozhodnutie založiť práva jednotlivcov, musia byť jeho ustanovenia vykonané s nespochybniteľným záväzným účinkom, špecificky, s požadovanou presnosťou a jasnosťou, aby bola splnená požiadavka právnej istoty, ktorá vyžaduje, aby boli nositelia práv schopní v plnom rozsahu poznať svoje práva. [14]

62. Tieto požiadavky nespochybniteľného záväzného účinku, špecifickosti a jasnosti sú o to dôležitejšie v trestných veciach, v situáciách, keď ustanovenia rámcového rozhodnutia môžu mať za následok sprísnenie trestnoprávnej zodpovednosti obvineného.

63. V tejto súvislosti zdôrazňujem, že mechanizmus na zmiernenie tvrdosti upravený v nemeckom práve je mechanizmom v prospech obvineného v trestnom konaní, pretože umožňuje zohľadnenie predchádzajúcich odsúdení vyhlásených proti nemu s cieľom upraviť trest, ktorý mu možno uložiť. Keďže článok 3 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2008/675 umožňuje vnútroštátnemu súdu neuplatniť takýto mechanizmus, má sám osebe nepriaznivý účinok na situáciu obvineného.

[13] Deutscher Bundestag, Drucksache 16/13673 (bundestag.de), s. 5.

[14] Rozsudky z 24. marca 2022, Komisia/Írsko (Prebratie rámcového rozhodnutia 2008/909) (C-125/21, neuverejnený, EU:C:2022:213, bod 21); zo 17. decembra 2020, Komisia/Maďarsko (Prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu) (C-808/18, EU:C:2020:1029, bod 288), a z 13. marca 1997, Komisia/Francúzsko (C-197/96, EU:C:1997:155, bod 15).

64. Napriek tomu, že článok 3 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2008/675 má za následok najmä zhoršenie situácie obvinených v trestnom konaní, v tomto prípade sa judikatúra Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) ukazuje byť neistá. Generálny spolkový prokurátor pôsobiaci pri Spolkovom súdnom dvore tak spomenul rôzne rozsudky, z ktorých niektoré rešpektujú hornú hranicu pätnástich rokov, a iné ju nezohľadňujú. [15]

65. Judikatúra Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) preto nie je dostatočným ustanovením na prebratie článku 3 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2008/675. [16]

66. V tejto súvislosti pripomínam, že keďže rámcové rozhodnutie 2008/675 bolo prijaté na základe bývalého tretieho piliera Únie, najmä na základe článku 34 ods. 2 písm. b) EÚ, jeho ustanovenia nemajú priamy účinok. Toto ustanovenie však stanovovalo jednak to, že rámcové rozhodnutia sú záväzné pre členské štáty, pokiaľ ide o výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom voľba foriem a metód sa ponecháva na vnútroštátne orgány, a jednak to, že rámcové rozhodnutia nemajú priamy účinok. [17]

67. Keďže článok 3 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2008/675 nemá priamy účinok, nemožno toto ustanovenie vykladať tak, že umožňuje vnútroštátnemu súdu, aby neuplatnil hornú hranicu pätnástich rokov upravenú v nemeckom práve pre súhrnné tresty odňatia slobody.

b) Povinnosť výkladu v súlade s rámcovým rozhodnutím 2008/675 a jej obmedzenia

68. Je samozrejme pravda, že hoci rámcové rozhodnutia nemôžu mať priamy účinok, ich záväzná povaha napriek tomu ukladá vnútroštátnym orgánom povinnosť konformného výkladu ich vnútroštátneho práva odo dňa uplynutia lehoty na prebratie týchto rámcových rozhodnutí. [18]

69. Tieto orgány sú teda pri uplatňovaní vnútroštátneho práva povinné vykladať toto právo v čo najväčšej možnej miere s ohľadom na znenie a účel rámcového rozhodnutia tak, aby sa dosiahol ním sledovaný výsledok. [19]

[15] Okrem toho zdôrazňujem, že v spore vo veci samej prvostupňový súd odmietol pri použití mechanizmu na zmiernenie tvrdosti uplatniť hornú hranicu pätnástich rokov upravenú v nemeckom práve pre súhrnné tresty odňatia slobody.

[16] Aj keby judikatúru Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) bolo možné vykladať tak, že dostatočne preberá článok 3 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2008/675 tým, že pri zmiernení tvrdosti jednoznačne vyžaduje dodržanie hornej hranice pätnástich rokov, myslím si, že to nemôže viesť vnútroštátny súd k tomu, aby ignoroval túto hornú hranicu. Toto ustanovenie uvádza, že v situáciách, na ktoré sa vzťahuje, „odseky 1 a 2 neznamenajú, že členské štáty sú povinné uplatňovať svoje vnútroštátne pravidlá ukladania trestov“, a spresňuje, že v takomto prípade členské štáty zabezpečia, aby ich súdy mohli zohľadňovať iným spôsobom predchádzajúce zahraničné odsúdenia. Nemecký zákonodarca si zvolil prebratie cestou judikatúry, pričom v prípade viacčinného súbehu trestných činov vylúčil uloženie súhrnného trestu v doslovnom slova zmysle a prostredníctvom mechanizmu na zmiernenie tvrdosti upravil alternatívne zohľadnenie súdom, pri ktorom sa uplatňuje horná hranica pätnástich rokov pre uloženie súhrnného trestu odňatia slobody zohľadňujúceho predchádzajúce odsúdenia. Za týchto okolností, keďže vnútroštátna judikatúra v rámci voľnej úvahy, ktorú majú členské štáty, dôsledne vykonáva článok 3 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2008/675, toto ustanovenie nemožno vykladať tak, že napriek tomu umožňuje vnútroštátnemu súdu, aby neuplatnil túto hornú hranicu pätnástich rokov upravenú v nemeckom práve pre súhrnné tresty odňatia slobody.

[17] Rozsudky z 8. novembra 2016, Ogňanov (C-554/14, EU:C:2016:835, bod 56), a z 24. júna 2019, Popławski (C-573/17, EU:C:2019:530, bod 69).

[18] Rozsudky z 8. novembra 2016, Ogňanov (C-554/14, EU:C:2016:835, body 58 a 61), a z 24. júna 2019, Popławski (C-573/17, EU:C:2019:530, bod 72).

[19] Rozsudky zo 16. júna 2005, Pupino (C-105/03, EU:C:2005:386, bod 43); z 8. novembra 2016, Ogňanov (C-554/14, EU:C:2016:835, bod 59), a z 24. júna 2019, Popławski (C-573/17, EU:C:2019:530, bod 73).

70. Z toho teda vyplýva, že pokiaľ by uplatnenie hornej hranice pätnástich rokov upravenej v nemeckom práve pre súhrnné tresty odňatia slobody malo za následok obmedzenie súdu pri uložení trestu v konaní, ktoré pred ním prebieha, konformný výklad nemeckého práva by tento súd mohol viesť k tomu, aby neuplatnil túto hornú hranicu, ale zohľadnil iným spôsobom predchádzajúce zahraničné odsúdenia.

71. Zásada konformného výkladu má však určité medze. Všeobecné zásady práva a osobitne zásady právnej istoty a zákazu retroaktivity teda bránia okrem iného tomu, aby povinnosť konformného výkladu mohla na základe rámcového rozhodnutia a nezávisle od zákona prijatého na jeho vykonanie viesť k určeniu alebo sprísneniu trestnoprávnej zodpovednosti osôb, ktoré sa dopustili trestného činu. [20]

72. Zdá sa mi však, že je to práve prípad článku 3 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2008/675, ak by sa toto ustanovenie malo vykladať v tom zmysle, že umožňuje vnútroštátnemu súdu, aby neuplatnil hornú hranicu pätnástich rokov upravenú v nemeckom práve pre súhrnné tresty odňatia slobody. V takomto prípade by totiž povinnosť konformného výkladu mala za následok zhoršenie trestnoprávnej situácie obvineného v porovnaní s jeho situáciou podľa vnútroštátneho práva tým, že by mu odňala výhodu vyplývajúcu z tejto hornej hranice pätnástich rokov.

73. V tejto súvislosti musím spresniť, že hoci judikatúra Súdneho dvora sa týka *sprísnenia trestnoprávnej zodpovednosti* osoby, ktorá spáchala trestný čin, myslím si, že to nevylučuje, že sa týka aj takých situácií, ako je situácia vo veci samej, v ktorých ustanovenie rámcového rozhodnutia nesprísňuje samotnú trestnoprávnu zodpovednosť obvinenej osoby, ale trest, ktorému je vystavená.

74. Judikatúra Súdneho dvora sa totiž zakladá najmä na zásade právnej istoty, [21] ktorá má osobitný význam v trestných veciach a ktorej pôsobnosť sa neobmedzuje na určenie trestnoprávnej zodpovednosti jednotlivca, ale vzťahuje sa aj na účinky takejto zodpovednosti, medzi ktorými sa na prvom mieste nachádza trest, ktorý mu možno uložiť. Súdny dvor to napokon sám uznáva, keď pri uplatnení tejto judikatúry preskúmava nielen to, či ustanovenie rámcového rozhodnutia, o ktoré ide, má za následok určenie alebo sprísnene trestnoprávnej zodpovednosti dotknutej osoby, ale aj to, či „tým v je[j] neprospech nebola zmenená dĺžka [jej] trestu“ [22].

75. Za týchto okolností zásada výkladu vnútroštátneho práva v súlade s ustanoveniami rámcového rozhodnutia 2008/675 nemôže umožňovať vnútroštátnemu súdu, aby neuplatnil hornú hranicu pätnástich rokov upravenú vo vnútroštátnom práve pre súhrnné tresty odňatia slobody ukladané na základe mechanizmu na zmiernenie tvrdosti.

c) Nepresnosť vnútroštátneho práva, pokiaľ ide o existenciu hornej hranice pre súhrnné tresty odňatia slobody, vyplývajúca z uplatnenia mechanizmu na zmiernenie tvrdosti

76. Spresňujem, že analýza, ktorú som vysvetlil, vychádza z predpokladu, že judikatúra Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) prenáša požiadavku dodržiavania hornej hranice pätnástich rokov pre súhrnné tresty odňatia slobody, ktorá existuje v oblasti ukladania súhrnného trestu na mechanizmus na zmiernenie tvrdosti. Totiž iba v rozsahu, v akom samotné

[20] Rozsudky z 8. novembra 2016, Ogňanov (C-554/14, EU:C:2016:835, body 63 a 64); z 29. júna 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503, bod 32), a z 24. júna 2019, Popławski (C-573/17, EU:C:2019:530, bod 75).

[21] Rozsudky zo 16. júna 2005, Pupino (C-105/03, EU:C:2005:386, bod 44); z 8. novembra 2016, Ogňanov (C-554/14, EU:C:2016:835, bod 64), a z 24. júna 2019, Popławski (C-573/17, EU:C:2019:530, bod 75).

[22] Rozsudok z 8. novembra 2016, Ogňanov (C-554/14, EU:C:2016:835, bod 65).

nemecké právo stanovuje, že v situácii viacčinného súbehu trestných činov spáchaných vo viacerých členských štátoch sa má uplatniť takáto horná hranica, sa článok 3 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2008/675 má vykladať tak, že neumožňuje túto hranicu neuplatniť.

77. Musím však zdôrazniť, že diskusia na pojednávaní mohla vyvolať problémy, pokiaľ ide o to, či sa takáto horná hranica pätnástich rokov má uplatňovať aj na mechanizmus na zmiernenie tvrdosti, keďže generálny spolkový prokurátor pôsobiaci pri Spolkovom súdnom dvore uviedol buď to, že táto horná hranica sa uplatňovala na mechanizmus na zmiernenie tvrdosti podľa judikatúry Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor), alebo to, že takáto horná hranica sa nemohla uplatniť a že sa okrem toho ani nikdy neuplatnila. Navyše z okolností sporu vo veci samej vyplýva, že prvostupňový súd odmietol uplatniť takúto hornú hranicu. Nie je teda s určitosťou preukázané, že nemecké právo stanovuje, že pri použití mechanizmu na zmiernenie tvrdosti sa uplatní horná hranica pätnástich rokov pre uloženie súhrnného trestu.

78. Ak však nemecké právo v prípade mechanizmu na zmiernenie tvrdosti neupravuje takúto hornú hranicu, konformný výklad ustanovení vnútroštátneho práva s prihliadnutím na článok 3 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2008/675 by mohol viesť k opačnému riešeniu, než navrhujem.

79. Za týchto okolností bude prináležať vnútroštátnemu súdu, aby overil, či sa horná hranica pätnástich rokov upravená v nemeckom práve pre súhrnné tresty odňatia slobody naozaj uplatňuje pri použití mechanizmu na zmiernenie tvrdosti.

80. Z uvedeného podľa môjho názoru vyplýva, že článok 3 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2008/675 sa má vykladať v tom zmysle, že keď neboli prijaté opatrenia na prevzatie tohto ustanovenia a pokiaľ vnútroštátne právo upravuje obmedzenie pri ukladaní trestu odňatia slobody v prípade, keď sa zohľadňujú odsúdenia vyhlásené v inom členskom štáte, je členský štát povinný v trestnom konaní začatom proti osobe uplatňovať svoje vnútroštátne pravidlá a zohľadniť predchádzajúce zahraničné odsúdenia vyhlásené proti tejto osobe za iné skôr spáchané skutky vtedy, keď bol trestný čin, na ktorý sa vzťahuje nové konanie, spáchaný pred vyhlásením týchto predchádzajúcich odsúdení, a to aj v prípade, ak má uplatnenie týchto vnútroštátnych pravidiel za následok, že v novom konaní nebude možné uložiť alebo aspoň vykonať žiadny trest.

B. O druhej prejudiciálnej otázke

81. Vnútroštátny súd sa svojou druhou otázkou v podstate pýta, či sa v prípade, keď členský štát nie je na základe článku 3 ods. 5 prvého pododseku rámcového rozhodnutia 2008/675 povinný uplatniť svoje vnútroštátne pravidlá ukladania súhrnného trestu tým, že zohľadní predchádzajúce odsúdenia vyhlásené v inom členskom štáte, má článok 3 ods. 5 druhý pododsek tohto rámcového rozhodnutia vykladať v tom zmysle, že zohľadnenie predchádzajúcich odsúdení vyhlásených v iných členských štátoch iným spôsobom, tak, ako to stanovuje toto ustanovenie, si od vnútroštátneho súdu vyžaduje, aby pri výmere trestu za trestný čin spáchaný na vnútroštátnom území jasne a vyčísleným spôsobom preukázal nevýhodu vyplývajúcu z nemožnosti uložiť súhrnný trest v súlade s vnútroštátnymi pravidlami.

82. Podľa mojej analýzy prvej prejudiciálnej otázky nie je potrebné odpovedať na túto druhú otázku. Napriek tomu ju však pre úplnosť preskúmam pre prípad, ak by Súdny dvor nesúhlasil s touto analýzou.

83. Článok 3 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2008/675 stanovuje, že keď je vykonaný prvý pododsek tohto ustanovenia a umožní vnútroštátnemu súdu, aby bez ohľadu na zásadu rovnosti zaobchádzania upravenú v odseku 1 tohto článku 3 nezohľadnil predchádzajúce odsúdenie v situácii viacčinného súbehu trestných činov, členské štáty zabezpečia, aby ich súdy mohli napriek tomu *iným spôsobom* zohľadňovať predchádzajúce odsúdenia.

84. Inak povedané, článok 3 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2008/675 zabezpečuje, aby aj v prípadoch, keď nie sú zohľadnené predchádzajúce odsúdenia vyhlásené v cudzine, nebola v novom konaní ignorovaná trestná minulosť dotknutej osoby s cieľom, aj bez striktnej rovnosti zaobchádzania, zaručiť určitú formu spravodlivosti.

85. Ako to zdôrazňujú Komisia a generálny spolkový prokurátor pôsobiaci pri Spolkovom súdnom dvore, toto ustanovenie naproti tomu nestanovuje žiadnu požiadavku na konkrétne spôsoby tohto alternatívneho zohľadnenia, predovšetkým pokiaľ ide vyčíslenie uloženého trestu. Táto otázka musí byť teda ponechaná na posúdenie súdov členských štátov uvedených v tomto ustanovení, pričom z článku 3 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2008/675 nemožno vyvodiť žiadnu inú požiadavku ako požiadavku zohľadnenia, ktorá má zmierniť neuplatnenie zásady rovnosti zaobchádzania.

86. Za týchto okolností si myslím, že článok 3 ods. 5 druhý pododsek rámcového rozhodnutia 2008/675 sa má vykladať v tom zmysle, že zohľadnenie predchádzajúcich odsúdení vyhlásených v iných členských štátom iným spôsobom, tak, ako to stanovuje toto ustanovenie, si od vnútroštátneho súdu nevyžaduje, aby pri výmere trestu za trestný čin spáchaný na vnútroštátnom území jasne a vyčísleným spôsobom preukázal nevýhodu vyplývajúcu z nemožnosti uložiť súhrnný trest v súlade s vnútroštátnymi pravidlami.

V. Návrh

87. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy navrhujem Súdnemu dvoru, aby na prejudiciálne otázky, ktoré mu položil Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko), odpovedal takto:

Článok 3 ods. 5 rámcového rozhodnutia Rady 2008/675/SVV z 24. júla 2008 o zohľadňovaní odsúdení v členských štátoch Európskej únie v novom trestnom konaní

sa má vykladať v tom zmysle, že:

keď neboli prijaté opatrenia na prevzatie tohto ustanovenia a pokiaľ vnútroštátne právo upravuje obmedzenie pri ukladaní trestu odňatia slobody v prípade, keď sa zohľadňujú odsúdenia vyhlásené v inom členskom štáte, je členský štát povinný v trestnom konaní začatom proti osobe uplatňovať svoje vnútroštátne pravidlá a zohľadniť predchádzajúce zahraničné odsúdenia vyhlásené proti tejto osobe za iné skôr spáchané skutky vtedy, keď bol trestný čin, na ktorý sa vzťahuje nové konanie, spáchaný pred vyhlásením týchto predchádzajúcich odsúdení, a to aj v prípade, ak má uplatnenie týchto vnútroštátnych pravidiel za následok, že v novom konaní nebude možné uložiť alebo aspoň vykonať žiadny trest.